Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 79 (829) ♦ Четвер, 28 квітня 1994 року ♦ Ціна договірна

СЕЛО НА НАШІЙ УКРАЇНІ.

А УРЯД НА ЧИЙ?

— Зарплату привезли?
— ?!..
— Ні? А коли буде!.. Не знаєте? То на біса нам ваша платформа?!

Так чи приблизно так нещодавно зустрічали селяни на фермах чи тракторних станах багатьох кандидатів у народні депутати України. І при цьому демонстрували діряві чоботи, латані-перелатані куфайки.

Годувальники країни, які трудяться на землі день і ніч, щоденно у дві зміни — одну на колгоспному полі, другу — на своєму городі, у власному обійсті, ось уже по кілька місяців не отримують зарплати за здані державі ще торішнього літа й осені зерно, цукрові буряки, м'ясо, молоко... Чи не вперше за останні кілька десятиліть за свій труд селяни отримують «палички» — трудодні й обіцянки. Не мають за що купити в сільмазі елементарне — мило, шкарпетки, дитині — весняну взуванку... Читати цим людям лекцію про розбудову незалежної правової держави — знущання. А дати відповідь на найболючіше питання: «Де поділися наші гроші і що нам робити?» — сьогодні, схоже, не гожий ніхто.

І справді, як їм бути?

(Матеріал про платіжну кризу у сільському господарстві, читайте на 4-й та 5-й стор.).

Абзац з листа

Одним із перших законів, прийнятих попередньою Верховною Радою, був Закон про пріоритетний розвиток села. Цей пріоритет призвів до того, що абсолютно спорожніли сільські магазини. Якщо появляється хліб, то за такими цінами, що не доступитися. Землероб покинутий напризволяще. Втім, він до всього звик, виживе і за цих умов, але треба всім зрозуміти, що ми без села не виживемо.

Віталій ПАВЛИНСЬКИЙ.

Кременчук
Полтавської області.

Гальмівна пружина

Несвоєчасна сплата боргу державними підприємствами дошкуляє селянам. Але яка пружина рухає селян, котрі щодня орють, сіють, возять корми, косять? Сам характер сільськогосподарського виробництва, його сезонність, вічна змінність робіт — все це наповнює змістом наше життя. Селянин не може не обробляти землю навіть у періоди найтяжчих криз у суспільстві. А що робити? Вмирати? Плакати? Цього «добра» вистачає нині у суспільстві. Думаю, доки залишається у нас притягання до землі, селянин житиме сам і годуватиме інших. Хочеться лише попросити політиків заглянути за найближчий горизонт. Може статися так, що терпіння наше урветься. І тоді мої хлопці кинуть трактори і підуть з поля додому. А годуватимуть народ політики. Правда, від балачок і обіцянок ситим не будеш.

Дмитро МЕЛЬНИЧЕНКО,
керівник орендної бригади радгоспу «Маяк».

Білозерський район
Херсонської області.

Самі себе захистять...

На Миколаївщині почав діяти обласний комітет соціально-економічного захисту сільських товаровиробників. Уже сама назва свідчить про його призначення. Першим кроком нового комітету стало звернення до облдержадміністрації, прокуратури й народного суду з вимогою якнайшвидше посприяти відшкодуванню тих боргів, що їх мають перед господарствами різні споживачі сільгосппродукції. А борги ті вже перевищили 100 мільярдів карбованців. У той же час у ряді господарств люди не одержують зарплати ще з жовтня-листопада минулого року, немає коштів на інші найнагальніші потреби. Зайнявся комітет і питаннями, зв'язаними із встановленням паритету цін на продукцію села й промисловості, виконанням державними структурами зобов'язань з матеріально-технічного постачання села в рахунок держконтракту тощо.

Продиктовано в номер

Створена фракція Курултаю

Керівників депутатської фракції Курултаю у новообраній ВР Криму затвердив Меджліс кримськотатарського народу. Головою фракції обраний відомий діяч кримськотатарського національного руху Рефат Чубаров. Основне завдання фракції, за його словами, добиватись того, щоб сесія розглядала не політичні, а насамперед соціально-економічні питання. Своїм важливим завданням фракція вважає також недопущення диктату парламентської більшості над меншістю.

Чи має слушність Мінін?

Відбулася перша прес-конференція міністра—керівника Служби державних справ Республіки Крим В. Мініна, нещодавно призначеного на цю посаду. Він проінформував, що цими днями пройшла зустріч віце-прем'єра Республіки Крим Є. Сабурова з прем'єром РФ В. Чорномирдіним, на якій вирішені питання допомоги Росії Республіці Крим. За словами Мініна, невдовзі має відбутися зустріч президента Республіки Крим Ю. Мєшкова з керівництвом Меджлісу кримськотатарського народу, «що свідчить про закінчення періоду протистояння і початок діалогу».

Цитата дня

Щодо доцільності чи недоцільності продовження переговорів з Чорноморського флоту на тому або тому рівні, то в російському МЗС виходять з того, що вирішальну роль відіграє не рівень, а бажання сторін втілити в життя досягнуті між президентами Росії та України домовленості.

Директор департаменту інформацій і преси МЗС РФ
Г.КАРАСІН.

Щоб добре підготувати

26 квітня, повідомив Укрінформ, до Іспанії відбула делегація на чолі з міністром економіки України Романом Шпеком. Завдання делегації — підготувати візит Президента України Л. Кравчука до цієї західноєвропейської країни.

Серби відійшли, а мусульмани ще стріляють

Представники ООН вчора повідомили, що боснійські серби загалом виконали ультиматум НАТО, відвели важкі озброєння за встановлену довкола Горажде 20-кілометрову зону. Отже, вважають іноземні оглядачі, нині зменшилася загроза завдання натовськими літаками ударів по сербських позиціях. Інформація про відхід сербів надійшла від представників миротворчих сил у Боснії, які здійснили огляд сербських позицій і... були обстріляні з боку боснійських мусульман.

Завершено також відправлення другого українського батальйону, який увійде до складу миротворчих сил ООН в Боснії. Як повідомила прес-служба МО України, вчора й сьогодні до цієї республіки відбули чотири ешелони з особовим складом і технікою підрозділу.

Дружба на 15 років

Договір про дружбу і добросусідство між Литвою та Польщею підписали у Вільнюсі президенти цих країн А. Бразаускас і Л. Валенса. Він діятиме 15 років і регулюватиме всі аспекти відносин двох держав, в тому числі й становище національних меншин. На думку А. Бразаускаса, «зроблено важливий крок, який відповідає духові часу». У свою чергу Л. Валенса висловив сподівання, що два народи скористаються можливостями і будуватимуть свої стосунки за європейськими стандартами.

Не поспішайте з козами на торг

З козами, та ще й на торг, може, дійсно й не варто спішити. Але те, що треба вже сьогодні передплатити «Голос України» на II півріччя, знаємо достеменно. Як тільки редакція отримає інформацію, що на газету оформили передплату 400 тисяч чоловік, передплата припиняється. Чому — і козі ясно! Чим більший тираж газети, тим більші збитки для редакції. Отож, не торгуйтеся, поспішайте бути серед 400 тисяч.

Передплатна ціна на 6 місяців — 108 тисяч крб., на місяць — 18 тисяч крб. До речі, літр козячого молока — 6 тисяч крб. Отже, робіть висновки.

Індекс українського видання — 60955, російського — 60997.

Фото Дмитра ПЕЧКОВСЬКОГО.

Головне не влада. Головне — відповідальність

З прес-конференції Голови Верховної Ради України І.С. ПЛЮЩА 22 квітня ц. р.

Безумовно, запитання працівників засобів масової інформації відображали ті настрої, які панують нині в суспільстві. Результати виборчої кампанії дискутуються не лише серед політиків, тому одним з перших було запитання щодо Закону про вибори народних депутатів, його плюси та мінуси. Відповідаючи, Іван Степанович наголосив, що він особисто був за змішану систему. Тобто за те, щоб частину депутатів обирали за партійними списками. Однак Верховна Рада прийняла інше рішення. Надто жорсткий, на думку журналістів, є пункт Закону про потребу під час повторного голосування набрати не менш як 50 відсотків плюс один від числа виборців, які взяли участь у голосуванні. Адже ця норма по суті стала бар'єром, який не змогли подолати десятки кандидатів. Голова Верховної Ради погодився, що цей пункт справді не сприяв кращому проведенню виборів. Але підкреслив — дискутувати можна було до прийняття Закону. Тепер слід виконувати його.

Звичайно, новий парламент, на думку Івана Степановича, «перехворіє» політичними баталіями. Проте прогнози про його непрацездатність вочевидь перебільшені. Адже й щодо попередньої Верховної Ради були невтішні передбачення. Політологи заздалегідь поділили її на групу 370, тобто комуністів та безпартійних. Та буквально через 15 днів після початку роботи не набралося й 250, коли довелося голосувати, щоб обрати на Голову Верховної Ради Володимира Івашка. Отже життя багато складніше, ніж будь-які прогнози. Так, поляризаційні сили є, але не вони — головна сила нового парламенту. Все залежатиме передусім від центру.

Якою вбачає керівну структуру Верховної Ради? Це передусім Президія, до якої входить Голова та два його заступники, керівники фракцій чи депутатських груп, які мають бути сформовані згідно з регламентом. Щодо голів постійних комісій, то їм потрібно передусім напрацьовувати законодавчі акти разом зі своїми комісіями і лише в разі потреби брати участь у засіданнях Президії.

Проблему Чорноморського флоту обговорюють сьогодні активно скрізь. Не обійшли її увагою і журналісти. Роз'яснюючи свою позицію, Іван Степанович підкреслив, що питання слід розглядати у контексті Тристоронньої угоди: Україна—США—Росія. Адже підписували Президенти Заяву не просто від себе, а конкретно: за Україну, за США, за Росію. А загалом поділ Чорноморського флоту з самого початку відбувається викривленим шляхом. Треба було починати з нульового варіанту. І якщо Україні належало 16,49 відсотка всього ВМФ СРСР, то саме цю частку слід було накладати на ЧФ. Тоді стало б зрозуміло, скільки кораблів відійде Україні, — 50, 70, чи 30 відсотків Чорноморського флоту. Стосовно референдумів якій країні має належати Севастополь чи Крим, то, на думку Голови Верховної Ради України, ставити так питання аморально. Адже воно йде врозріз з тристоронніми домовленостями.

Цікавило присутніх також питання щодо того, чи не може новий парламент відмінити положення Закону про роботу на професійній основі. Відповідаючи на нього, Іван Степанович підкреслив: тим, у кого з'явилася така думка, спершу варто було замислитися, для чого взагалі брати участь у виборах. Мало того, на місці Центральної виборчої комісії до тих, хто висловлює такі думки, варто вживати одразу ж жорстких заходів. Тобто позбавляти їх депутатського мандата.

Яку роль відіграватиме в суспільстві військово-промисловий комплекс та його представники? Відповідаючи на це запитання, Іван Степанович пригадав відповідь колишнього Голови Ради Міністрів СРСР Миколи Рижкова на запитання, чому в його команді — третина представників ВПК. Тоді Рижков відповів, що ці люди на голову вищі від інших. Так-от, доки його представники вважатимуть себе вищими від інших, доти ходитимемо босі й голодні. Потрібно передусім думати про те, як допомогти своїй державі, а не дбати про власні амбіції. Тоді не буде потреби створювати різні УСПП, які невідомо від кого беруться захищати представників ВПК. Хіба що від власного народу?

Так, малий бізнес, на думку Голови Верховної Ради, — це питання економічної реформи. Наприклад, у Федеративній Республіці Німеччина підприємства, де налічується більш як одна тисяча працівників, становлять лише 10 відсотків загальної кількості. А ті, де трудиться менш як сто, — 70 відсотків. І якщо ми хочемо реформувати економіку, то слід забути про раніше обраний курс на гігантоманію. Адже в тій самій Німеччині лише 3 відсотки підприємств, де працює більш як 10 тисяч трудівників. Звичайно, такі велетні, як ХТЗ чи об'єднання «Завод імені Малишева», дробити не слід, бо там замкнутий цикл виробництва. Якщо й інші великі зможуть утримувати себе і давати прибутки, то й вони можуть залишатися такими, але не монополістами. Стосовно Закону про мале підприємство, то його використали у своїх цілях передусім керівники великих заводів. Саме вони створювали і часто перекачували через них гроші для вузького кола людей, залишаючи без зарплати основні трудові колективи. І саме вони перші почали нарікати на цей закон. Проте із законодавчою ініціативою на Верховну Раду ні уряд, ні представники промисловості не виходили.

Коли Івана Степановича попросили прокоментувати те, що в зарубіжних засобах інформації його називають націоналістом, то Голова Верховної Ради відповів на це так: все залежить від того, хто і яке поняття вкладає у цей термін. Якщо під націоналістом розуміють людину, яка бажає добра своєму народові і державі, то в такому разі вона — справді націоналіст. А якщо питання ставиться так, що українців вважати, так би мовити, вищими, першосортними людьми, а інших друго- чи третьосортними, то це негуманно і не по-людськи. Особисто він ніколи такої ідеології не сповідував і не сповідуватиме.

І на закінчення Голова Верховної Ради України Іван Плющ підкреслив, що першочерговим завданням новообраного парламенту має стати обрання Президії та затвердження регламенту роботи новообраного парламенту.

Протягом майже двох годин працівники засобів масової інформації мали можливість одержати відповіді на всі запитання, що їх цікавили. У тому числі й щодо позиції Івана Степановича у зв'язку з висуненням його претендентом на кандидата у Президенти України.

Василь ТУГЛУК.

Іван Плющ — претендент на кандидата в Президенти

26 квітня виборці села Астанінське Ленінського району Республіки Крим на своїх зборах назвали кандидатом у Президенти України Голову Верховної Ради України Івана Плюща.

Такі ж рішення прийняли збори виборців, що відбулися у м. Луганську, у Мукачівському радгоспі-заводі з участю працівників Мукачівської лижної фабрики Закарпатської області та у Рівненському педагогічному інституті.

ГОТУЮЧИСЬ ДО ПЕРШОЇ СЕСІЇ НОВОГО ПАРЛАМЕНТУ

27 квітня розпочала роботу по підготовці до першої сесії Верховної Ради України тринадцятого скликання ініціативна депутатська група, делегована територіальними депутатськими групами і політичними партіями.

Створено шість депутатських підгруп, які мають здійснювати підготовчу роботу по формуванню порядку денного і робочих органів Верховної Ради, по підготовці проекту Регламенту пленарних засідань, пропозицій щодо першочергових питань для розгляду на першій сесії, пропозицій по виходу економіки країни з кризи, змін і доповнень до Конституції України, а також по опрацюванню пропозицій щодо порядку висвітлення роботи першої сесії Верховної Ради в засобах масової інформації, розгляду інших питань, пов'язаних з початком роботи нового парламенту.

Депутатські підгрупи приступили до роботи, визначено конкретні питання її організації.

В ході дискусії наголошувалось, що ініціативна депутатська група повинна настроїтись на конструктивну ділову співпрацю, зосередити основну увагу на підготовці документів і пропозицій з тим, щоб на сесії Верховної Ради уже з перших днів, крім вирішення організаційних питань, обрання керівництва Верховної Ради, утворення комітетів і комісій, формування Уряду, приступити до розгляду корінних, найбільш актуальних проблем життя держави — економічних, соціальних, посилення боротьби із злочинністю, подальшого здійснення політичних реформ.

Прес-центр Верховної Ради України.

ЧОГО НАМ ЧЕКАТИ ВІД НОВОГО ПАРЛАМЕНТУ

Вже майже століття в науці про політику точиться суперечка між прихильниками двох протилежних напрямків у тлумаченні суб'єктів та механізмів здійснення політичної влади — демократичного та елітарного. В демократичному суспільстві, стверджують демократи, політична влада належить народу. Саме він в різних формах прямої і представницької демократії вирішує загальнодержавні питання та місцеві проблеми, делегує владні повноваження своїм представникам на той чи інший період. Влада, заперечують елітаристи, безпосередньо завжди належала і належить не народу, а його меншості — політичній еліті, яка править, в кращому разі, від імені народу, але завжди керується власними інтересами. Демократія в прямому розумінні, тобто владу народу, вони вважають не тільки неможливою, а й небажаною. На їхню думку, народ не може управляти сам собою. Всяке управління передбачає поділ на тих, хто управляє, і тих, ким управляють, панування небагатьох над багатьма. Коли народ брав владу у свої руки, виходив на вулиці і майдани і встановлював безпосередню демократію, вирішуючи загальнодержавні проблеми, наголошують елітаристи, така влада набувала руйнівного характеру, перетворювалась на охлократію — владу натовпу, який легко піддається впливові демагогів. До речі, додамо від себе, безпосередньо стикаючись із такою владою у давньогрецьких містах-полісах, найвидатніші філософи античності Платон і Арістотель вважали демократію «неправильною формою державного правління».

Як би нам не імпонував ідеал демократії, мусимо все ж визнати, що теорія еліт має певний сенс. Хоча народ і є первинним суб'єктом влади, вирішує, кому саме передати владні повноваження на той чи інший період, навіть у найдемократичнішому суспільстві безпосередньо владарює його незначна меншість, яку в науці називають політичною правлячою елітою.

Правляча еліта, в чиїх руках зосереджується політична влада, має бути об'єктом пильної уваги народу, громадськості, науки. Справа в тому, що політика за своєю суттю є діяльністю, пов'язаною з використанням державної влади або впливом на неї, а оволодіння владою — це найкоротший шлях до встановлення особистого впливу і збагачення.

Україна, звичайно, не виняток у цьому відношенні. Згадаймо, як у виборчих кампаніях недавні депутати Верховної Ради з числа демократів обіцяли кістьми лягти в боротьбі з привілеями колишньої номенклатури. І що ж? Прийшовши до влади на хвилі критики тоталітарного режиму і боротьби зі зловживанням владою, вони зразу ж продемонстрували, що «ніщо людське їм не чуже».

Немає сумнівів, що новий парламент теж чекають серйозні випробування. Нові депутати, не маючи досвіду політичної діяльності в демократичних умовах, як і їхні попередники, будуть ще вчитися законотворчої роботи, діяти методом спроб і помилок, а таке навчання обходиться суспільству дуже дорого.

Не варто плекати особливі надії і на те, що новий парламент працюватиме на постійній основі. І не тільки тому, що їм, депутатам, як представникам різних політичних сил, теж буде важко дійти згоди, до того ж, як у нас жартома кажуть, де два юристи — там три точки зору на одну й ту ж проблему, а в кожного економіста — своя концепція переходу до ринкової економіки. Річ у тім, що юрист чи економіст і професіональний політик — не одне й те ж. Юридичної чи економічної освіти самої по собі недостатньо для того, щоб проводити виважену, ефективну, далекоглядну політику. Це можуть робити не випадкові особи, а лише професіональні політики — люди не тільки з високим рівнем освіти (не обов'язково юридичної чи економічної; Платон, наприклад, вважав, що в ідеальній державі матимуть право правити філософи), а й з досвідом політичної діяльності, організаторськими здібностями, державним мисленням, високими морально-психологічними якостями, здатні бути моральним прикладом для рядових громадян, викликати їх повагу. Справжні політичні еліти, діяльність яких розглядається на Заході як одна з головних причин кризи демократії, формуються протягом багатьох років, в умовах політично структурованого суспільства, під впливом традицій, шляхом виховання, перевірки розумових якостей, відбору тощо. Поява такої політичної еліти в Україні — справа майбутнього. А тому, відповідаючи на запитання про те, чого нам чекати від нового складу парламенту, можна сказати: нічого істотно кращого у порівнянні з тим, що ми мали від попереднього складу. Кращих політиків у нас просто немає, і вони не скоро з'являться.

Нині дуже актуальною стала проблема реформування органів державної влади і управління, головним змістом якого має бути значне обмеження кола осіб, безпосередньо наділених владними повноваженнями.

З введенням інституту президентства розбухли штати органів виконавчої влади. Президентська рать тягне владну ковдру (разом з привілеями) на себе, конфліктує з представницькою владою і ще більш непідконтрольна для рядових громадян, ніж остання.

По-друге, необхідне законодавче забезпечення якомога повнішого виконання обов'язків і особливо підвищення відповідальності депутатів та чиновників усіх рівнів. «Ходіння у владу» не повинно бути легкою і безвідповідальною прогулянкою. Жодна з категорій працюючого населення в Україні не має такого короткого і неконтрольованого робочого дня при відсутності будь-якої відповідальності за його результати, як депутати Верховної Ради. Існуючі механізми контролю громадян за здійсненням влади фактично не діють. Накази виборців і передвиборчі обіцянки депутати не виконують, відкликати їх практично неможливо, звітів народних обранців перед виборцями майже не буває, листи останніх ігнорують. Правоохоронні органи, як і раніше, захищають не громадян від свавілля влади, а навпаки, владу від народу. Юридична норма про депутатську недоторканність дозволяє народним обранцям уникати відповідальності перед законом. Законодавцям важко дається розуміння тієї істини, що їх влада, держава матимуть авторитет лише тоді, коли забезпечать рівний правовий захист усім громадянам. Будучи реалістом, звичайно, не мрію про те, щоб у нас рядовий міліціонер міг оштрафувати прем'єр-міністра чи міністра внутрішніх справ за порушення правил дорожнього руху, як це трапляється в країнах Заходу. Але якщо прихід до парламенту з тюрми у нас вже вважається нормальним явищем, то нехай стане реально можливим і зворотний прихід у разі скоєння депутатом злочину.

Особливо пильним має бути контроль за доходами правлячої еліти. Потрібно зробити все для того, щоб влада перестала бути джерелом збагачення. Лише на заробітну плату ще ніхто ніколи не розбагатів. Чому ж ми миримося з тим, що як тільки хто-небудь займає якусь щаблину в ієрархії влади, зразу ж демонструє ознаки збагачення? У країнах Заходу давно діють механізми, які запобігають використанню влади з корисливою метою. Міністр там може бути відправлений у відставку навіть за зловживання службовим транспортом. Ми ж запозичуємо в них усе, що завгодно, тільки не способи боротьби зі зловживанням владою. Такі способи можна було б передбачити у недавно схваленому Верховною Радою Законі «Про державну службу», однак закон цей, як і прийняті раніше інші аналогічні закони, вводить усе нові пільги для чиновників, не ставлячи їх під контроль громадян.

Нам конче потрібне забезпечення справжньої гласності, яка передбачає реальну свободу слова, відсутність монополії будь-якої соціальної групи чи органу на засоби масової інформації, наявність альтернативних органів преси, радіо, телебачення, з допомогою яких можливі відкрита і постійна критика недоліків, помилок, зловживань і злочинів представників правлячої еліти, обнародування кожного факту порушення ними демократичних норм і процедур. Для цього потрібні справжній політичний плюралізм, вільна й цивілізована конкуренція політичних сил, їх взаємна критика і суперництво, суддями яких мають бути народні маси, виборці. Такої цивілізованості нам усе ще бракує. Демократи (пора вже, мабуть, брати в лапки це слово) виявились такими ж нетерпимими і непримиренними до своїх політичних суперників, якими були комуністи. Як повідомлялось у пресі, нещодавно сесія Львівської облради ухвалила рекомендації для підприємств і установ області щодо взаємин з організаціями комуністичного спрямування. Зокрема рекомендовано не підтримувати з ними ніяких офіційних і неофіційних стосунків, не надавати їм послуг зв'язку, трибун для виступів, приміщень, дозволу для масових заходів, не приймати до друку їхніх видань. Такі от гласність і демократія.

Кажуть, що політика — це мистецтво можливого. Мабуть, так воно і є. Політики зробили, здається, все можливе, щоб розвалити все, що тільки можна, і позбавити нас того, що ми мали. За часів тоталітаризму народ існував для влади і був лише об'єктом політики. Це ставлення зберігається й досі. Треба зробити так, щоб народ став справжнім суб'єктом політики і влада існувала для нього.

Петро ШЛЯХТУН,
доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри політичних наук філософського факультету Київського університету.

ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИМ ЗРАЗКОМ

У Донецьку група народних депутатів нового парламенту — від Фонду підтримки прогресивних реформ — створила центристський блок економічних реформ, який спроможний буде фракційно діяти у ВР. Лідером обрано нового депутата ВР, колишнього директора однієї із донецьких шахт Володимира Ампілогова, котрий, до речі, взяв гору у виборчому марафоні над Чародеєвим. Новоутворений блок плекає надію зміцнити свої лави за рахунок членів як донецької депутації, так і народних обранців від Лівобережжя. Блок заявив: «...Ми будемо будувати соціалізм європейського взірця — за рівності всіх форм власності... президентські вибори 26 червня не слід проводити... повноваження Кравчука — до прийняття нової конституції... сьогодні головне — сформувати всі рівні Рад...».

Юрій ДОЦЕНКО.

ЛІФТ БЕЗПЛАТНО НЕ ВЕЗЕ

До одноденного страйку були змушені вдатися ліфтери Кіровограда. А сталося це через те, що міські ЖЕКи вчасно не розрахувалися зі спеціалізованою дільницею «Кривбасліфту», заборгувавши їй за березень 648 мільйонів карбованців. Страйк подіяв: комунальники борг погасили. А «крайніми» стали тисячі квартиронаймачів.

Микола ВОЛОК.

АЛЛО, ВИ ШУКАЄТЕ ТАЛАНТИ?

У приміських поїздах ніде яблуку впасти навіть у будні. Приховані безробітні, котрим виплачують зарплатню... парасольками (у кращому разі), повертаються до покинутих свого часу родинних гнізд, пораються там городи...

Згідно з рішенням сесії Львівської міської Ради народних депутатів для обмеження механічного приросту населення Львова, що створює додаткові соціально-економічні проблеми, всі підприємства, установи, організації незалежно від відомчого підпорядкування і форм власності за кожного іногороднього громадянина, якого приймають на роботу й прописують у Львові, мають внести 57,9 мільйона карбованців до позабюджетного фонду міської Ради на розвиток соціальної інфраструктури. Отже відтепер «золоті» руки й «золоті» голови коштуватимуть дорого. Чи ж знайдуться покупці? Чи зможуть, приміром, наші театри «викупити» молоді обдарування?

Родичів це розпорядження не стосується, а проблему злуки міста і села чи різних регіонів можна буде вирішити на матримоніальних засадах. Песимісти, які не вірять у святе кохання, прогнозують збільшення кількості фіктивних шлюбів.

ПОВТОРИМО ШТУРМ ЗИМОВОГО...

Крайовий командир УНСО, народний депутат України Олег Вітович закликав львів'ян іти на вибори до місцевих Рад під гаслом: «УНА — до влади! УНСО — до штурму! Зрадників — на палю!» Першим об'єктом «штурму» стало управління внутрішніх справ області. Приводом пікетування було затримання й етапування до Житомира члена УНСО В. Павлюка — за злісне хуліганство. УНА-УНСО вважає арешт незаконним і вимагає від начальника УВС області І. Мотриння провести службове розслідування, покарати винних. У заяві УВС області з цього приводу говориться: «Переконані, що ганебні методи галасливих популістів, лжепатріотів та їхні брудні дії знайдуть належну оцінку чесних людей».

Аналізуючи результати виборів до Верховної Ради, представник Президента С. Давимука зауважив на прес-конференції, що Львівщина зробила крок управо і опустилася вниз...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

БАВАРСЬКЕ ПИВО П'ЮТЬ У ЛУЦЬКУ

Луцький філіал спільного українсько-американського підприємства «Ай-Бі-І Рокита» розпочав практичну діяльність зі створення в обласному центрі Волині міні-пивзаводу. За три місяці до Луцька було завезено імпортне устаткування, монтаж і наладку зробили спеціалісти з Угорщини. Для виробництва смачного баварського пива дріжджі надходитимуть із Будапешта, солод — із Бердичівського солодового заводу. Хміль і вода — волинські. Як сказав Іван Ющак, генеральний директор Волинського оптово-торгового об'єднання «Облкоопбудгоспторг», на території якого цей пивзавод, лучани щодоби одержуватимуть дві тонни пива.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

РАННЯ СКІФІЯ В ОРИГІНАЛІ

Скіфи, як стверджують археологи та історики, з'явилися на українських землях ще в VII віці до нашої ери.

«Рання історія скіфів» — саме так називається нова експозиція обласного краєзнавчого музею. Представлено близько 500 експонатів. І мало не всі — в оригіналі. Свого часу вони були знайдені запорізькими археологами Олександром Бодянським, Зоєю Попандополо, Аллою Плешивенко у скіфських курганах Запорізького, Василівського та Кам'янсько-Дніпровського районів.

Володимир ДУПАК.

Запоріжжя.

Продиктовано в номер

Експонати-святині — до музею

Під час мітингу скорботи і вшанування пам'яті жертв ядерної катастрофи 26 квітня в музеї Чорнобиля, що на Подолі в Києві, відкрито Книгу пам'яті, до якої вписуватимуть імена тих, хто віддав життя, приборкуючи атом. У музеї встановлено вазу із землею з могил пожежників і атомників на Мітинському кладовищі під Москвою.

На знімку: учасник гасіння пожежі на четвертому блоці ЧАЕС капітан Костянтин Болотников (від учора — майор) заносить вазу зі священною землею до музею.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Перерваний політ

Мирний політ ширококрилих птахів перетнули «атомні орбіти», які проп'яли їм крила, що несли в стрункому й величному русі. Так і застигли вони в тих тенетах на мить, щоб упасти в смерть, бо вирватися було вже несила. Довгі шиї безсило звисли, птахи обернулися на металевих... На квітці з трьома пелюстками, що символізує атомну смерть, золотом засяяло: «Жертвам Чорнобильської трагедії 26.04.1986». Такий пам'ятник відкрито на восьму річницю Чорнобильської катастрофи по вулиці Чорнобильській у Києві. В мітингу з цього приводу взяли участь віце-прем'єр М. Жулинський, народні депутати України, герой-пожежник Л. Телятников, представники іноземних посольств в Україні, Київської міської і Ленінградської районної влади, огром інших людей, здебільшого мешканців району. Саме на їхні пожертвування і споруджено пам'ятник.

Салютом пролунали постріли... Священною водою окропили пам'ятник загиблим, щоб стала ця споруда для нащадків святинею. По закінченні мітингу напис на її фундаменті «І мертвим, і живим, і ненародженим» рясно вкрили квіти й вінки, один з яких — від Президента Л. Кравчука.

Збунтувалася тиха Десна

Давно вже на Чернігівщині не було такої повені, як нинішньої весни. Потоки талої води з Брянщини, підсилені щоденними дощами, вже зруйнували 27 дамб, пошкодили 40 кілометрів доріг, знесли міст у Верхньому Дирчині. У складне становище потрапили майже дев'ять тисяч мешканців з 18 підтоплених сіл та 36 населених пунктів, відрізаних повінню.

Пік стихії 27 квітня підійшов до Чернігова. Хоча вже підтоплено ряд вулиць та будинків обласного центру, вода не спадає, а прибуває. Рівень її над нулем поста складає 703 сантиметри і очікується 760—780 сантиметрів. Як повідомив начальник обласного штабу з надзвичайних ситуацій, перший заступник глави облдміністрації Борис Суховірський, обстановка в області контролюється, потерпілим від лиха надана допомога на суму 1608 мільйонів карбованців, але, незважаючи на вжиті застережні заходи, прибуття великої кількості талої води наробило чимало шкоди господарствам і людям. Збитки від повені оцінюються в 13 мільярдів карбованців.

ДЕ ЖИВЕ ПУГАЧОВА, КОЛИ ГОСТЮЄ У КИЄВІ

Наприкінці квітня 1964 року, як велося за старих добрих часів, киянам напередодні Першотравня зробили чудовий подарунок — відкрили новий готель «Дніпро». Щоб здати новобудову до свята, майже всіх працівників Інтуристу «кинули» на ударні суботники.

— Робили ми це охоче, — згадує генеральний директор готельного комплексу «Братіслава-Десна» Христо Роглев. — Я тоді працював гідом-перекладачем, пам'ятаю, з яким ентузіазмом чистили і готували готель до прийому перших іноземців. 26 квітня я привіз і поселив у «Дніпрі» першу туристичну групу...

За час, що минув відтоді, готель «Дніпро» набув хорошої репутації в іноземних гостей України. І не тільки тому, що «Дніпро» розташований в самому центрі столиці. Працівники готелю завжди тримали марку і навіть за складних економічних умов завжди намагалися підніматися в обслуговуванні до європейських стандартів. Недаремно саме «Дніпро» обрали недавно молодожони Алла Пугачова та Філіп Киркоров, які разом з Крістіною Орбакайте приїжджали до Києва на свято квітів, що проводила фірма «Роксолана». Недаремно представники ділових кіл світу і Європи, які приїжджають на зустріч із Президентом України, зупиняються саме тут.

Чому? Мені здається і тому, що «Дніпру» таланило на керівника. Вже багато років директором готельного комплексу «Дніпро» працює О.В.Ничипоренко. Як казали його колеги, усе життя Олександра Васильовича пройшло у сфері туризму. Він господарник, який бачить перспективу, не дозволяє ні собі, ні колективу задовольнятися досягнутим.

Ось і зараз своє тридцятиріччя «Дніпро» зустрічає приємними обновками. Кияни вже помітили, яким приємним став зовнішній вигляд «Дніпра». За сучасними вимогами переобладнані холи, одномісні номери, яких тут 98, люкси. Готель надає й інші послуги, до яких звикли іноземні гості: користування факсом, телексом, індивідуальним транспортом, сейфом, кабельним телебаченням. Обладнано зручну кімнату для ведення переговорів.

— Окремо варто сказати про ресторан, — підказує його директор Віталій Христенко. — Після ремонту, який закінчують будівельники з Кіпру, він зможе прийняти 320 чоловік. Але не це головне. На кухні встановлюють найсучасніше німецьке обладнання, яке дасть можливість піднятися на світовий рівень.

Від себе додам, що в ресторані готелю працюють чудові кухарі, з якими мені привелося побувати в Італії, де відбувалися Дні української кухні.

Тоді наші кухарі підкорили італійських гурманів. Думаю, тепер вони зможуть підкорити всіх гостей Києва, які зупинятимуться у «Дніпрі». І, звичайно, заробляти валюту. Адже міжнародний туризм дає високі прибутки країнам, які його розвивають. До речі, з утворенням Держкомтуризму і у нас становище почало виправлятися. І, можливо, справи б пішли і зовсім краще, якби галузі, що підіймається на ноги, надали пільги в оподаткуванні, кредитах. Наприклад, у Казахстані туристичні організації на кілька років звільнені від сплати податків. Можна не сумніватися, що це дасть значний поштовх розвиткові галузі, яка несе золоті яйця.

Та навіть у наших умовах колектив готелю «Дніпро» працює з прибутком. А недавно на XIX міжнародному форумі з туризму, який проходив в Іспанії, директору «Дніпра» О. Ничипоренку було вручено почесні нагороди «Золотий бик» і «Золоту зірку». Ними відзначають колективи готелів світу за високий рівень обслуговування. Щось додавати після цього зайве. Крім вітань з тридцятиріччям.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

На знімку: церемонія вручення директору готелю «Дніпро» О. Ничипоренку (другий зліва) міжнародних нагород.

ЖАЛКУЮТЬ, АЛЕ ВИМАГАЮТЬ

26 квітня підписано спільну заяву президента Республіки Крим Юрія Мєшкова, командувача ЧФ Едуарда Балтіна і голови Севастопольської міськради Віктора Семенова, в якій автори висловлюють глибокий жаль і стурбованість з приводу зриву переговорів стосовно поділу ЧФ. «Відсутність економічних реформ призвела Україну до глибокої економічної кризи, — йдеться в заяві. — Боротьба за політичну владу і посаду Президента України стає чинником, спроможним перетворити переговорний процес щодо ЧФ у військовий конфлікт. Можливий розвал державності України. Відповідальність за цей процес намагаються покласти на Республіку Крим і суворо її покарати...» Далі автори заяви роблять висновок: неважко за допомогою провокації створити нестабільну обстановку в республіці і, скориставшись з цього, «ввести надзвичайний стан, поставивши на межу війни стосунки України і Росії». Щоб запобігти «загрозі виникнення нової Югославії», автори заяви вимагають: відновити переговори за участю президента Криму і голови Севастопольської міськради, використовуючи винятково мирні засоби, а також просити Президентів Росії і України особисто виступити гарантами миру в Криму.

СЕЛО НА НАШІЙ УКРАЇНІ.

ГОСТРА платіжна криза в агропромисловому комплексі сьогодні вже набула катастрофічних розмірів. Причин цього безліч: інфляція, відсутність елементарного контролю з боку органів влади і банків за своєчасністю і повнотою розрахунків, контролю за фінансово- кредитною діяльністю органів влади на місцях і банків, недосконале законодавство, параліч влади тощо. Але селянам від цього не легше. Вони потерпають не від причин, а від наслідків. У золотого фонду держави — селянства — тане віра в державу, у власний уряд.

Пам'ятаєте відому байку про пастуха, як він, обдурюючи людей, кликав їх рятувати отару від вовка, який начебто на отару напав? Раз люди прибігли на допомогу, — аж їх обдурено, другий — обдурено... А коли вовк уже справді напав на овець, то ніхто й не поворухнувся, аби допомогти. Ось до чого може призвести брехня. За короткий час держава обдурила наших селян уже двічі. Перший раз — коли закликала здавати продукцію, обіцяючи натомість дешеві автомобілі та інші цінні товари. З великої хмари — та дрібен дощ. Другий раз — коли за зданий минулорічний урожай не розрахувалася й досі, поставивши господарства й селян на коліна. А восени ж доведеться знову йти на село з простягнутою рукою...

У тематичній добірці про платіжну кризу ми не даємо відповіді, чому так сталося, а лише змальовуємо наслідки діяльності урядів. Сподіваємося, у наступних публікаціях візьмуть слово керівники Кабінету міністрів, відповідних міністерств і відомств, які причетні до такого стану справ. Хоча дехто з них уже налаштувався пересісти з крісла в Кабінеті міністрів до крісла в парламенті. Але ж відповідати перед селянами треба. Хоча б на сторінках газети.

Що з воза впало...

Чому селяни не довіряють державним структурам?

Нещодавно сесія Миколаївської районної Ради народних депутатів визнала за неможливе укладання сільгосппідприємствами району державного контракту на реалізацію в 1994 році основних видів продукції доти, аж поки держава не розрахується за продане їй торік. Випадок, слід зазначити, — не поодинокий. Та й самі сільгоспвиробники, без підказок Рад, не поспішають з отими контрактами. Причина одна: віддавайте кошти за вже реалізоване — тоді будемо про щось домовлятися надалі. І хто посміє селян за те картати? Їм же також треба за щось жити: і техніку, пальне, добрива, насіння купувати, і будуватися-ремонтуватися, і зарплату одержувати. Зарплата, до речі, у них тепер значно нижча, ніж в усіх інших сферах, — часто не перевищує мінімального розміру, тобто 60 тисяч карбованців на місяць.

Об'єднання «Елеваторзернопром», «Радгоспвинпром», м'ясної, молочної промисловості, АПК «Одеса» та деякі інші такі організації винні сільським товаровиробникам області майже 240 мільярдів карбованців. Думаєте, в отих численних державних «конторах», на переробних підприємствах, що стільки заборгували селянам, теж отака мізерна зарплата, як у них? Якби ж то! Ні, вона принаймні в 5—10 разів вища. Виходить, що селяни, самі вкрай бідуючи, субсидують потреби своїх необов'язкових партнерів — і на незрівнянно вищу зарплату, і на виробничу діяльність.

Заготівельники й переробники, щоправда, при тім виправдуються: так торгівля нам он скільки винна — близько 150 мільярдів карбованців. Що ж, і це є. Селянам, однак, від того не легше. То, кажуть вони слушно, ваші особисті проблеми: вимагайте свого від торгівлі, але з нами, незалежно від того, розрахуйтеся сповна.

Що ж, у цивілізованому ринковому світі все справді так: обов'язковість перед партнерами — понад усе! А в нас договірні зобов'язання часто-густо — фікція. Ніхто їх не дотримує: ні заготівельники, котрі діють від імені держави, ні переробники, які вже тепер стають нерідко власниками підприємств, ні банківсько-фінансові структури. Отож і на сесіях Верховної Ради України не раз лунали запитання без відповідей: то де ж оті гроші, що їх вторгували за поставлену селянами продукцію?

А здогадатися, де вони, не так вже й важко: коштами користуються, мов довгостроковими безпроцентними кредитами, усі кому тільки не лінькі. Лише селяни опинилися крайніми — обдуреними й ошуканими. Мало того, за неодержані кошти, які дедалі більше знецінюються, господарства ще й карані тією ж... державою. Тобто податковими інспекціями, які від її імені діють: вони почали нараховувати господарствам штрафи, бо ті, мовляв, вчасно не сплачують до держбюджету податків на добавлену вартість, буцімто одержану за реалізовану продукцію (але ж досі не оплачену). Отакої!

Мимоволі впадеш у розпач. І хоч до яких судів звертайся — правди й винних не знайдеш, тільки собі дорожче.

Висновок з усього отого можна зробити єдиний: доки не буде надійної законодавчої бази та механізму суворої відповідальності за невиконання договірних зобов'язань усіма без винятку, в тім числі й державними структурами, доти й не розрубати отой гордіїв вузол.

А поки що, як бачимо, обдурені виробники відмовляються від держконтрактів (на зерно, цукрові буряки, олійні культури) і держзамовлень (на тваринницьку продукцію, городні й баштанні культури, фрукти та ягоди).

При цьому, щоправда, опиняються немов між молотом і ковадлом. Бо, скажімо, прийшов, ось, до порту танкер із 10 тисячами тонн дизельного пального для сільського господарства області. Керівники господарств — до тих, хто його розподіляє. Ось так, мовляв, і так, маємо в ньому крайню потребу. А їм у відповідь: авансуємо тим пальним лише тих, хто уклав угоди з державою на 1994 рік. Але ж нам держава винна за рік минулий — дайте в рахунок погашення отого боргу! Ні, що з воза впало... Тільки під майбутню продукцію...

Так, Кабінет міністрів суворо попередив: забезпечення сільськогосподарських виробників бензином, дизельним пальним, мінеральними добривами, засобами захисту рослин здійснюватиметься тільки за наявності контракту (договору) на закупівлю продукції до державних ресурсів. А якщо такого немає — звертайся до комерційних структур. А де гроші, адже їх держава не повертає? Немає відповіді. Одне слово, зачароване коло, з якого хтозна як видертися.

Біди від оцього всього бачаться, проте, досить виразно. Може статися, що в державних ресурсах буде самий пшик. Бо з'являються у газетах і такі, приміром, оголошення: «Правління колективного сільськогосподарського підприємства «Прогрес» Ширяївського району реалізує молоко за ціною 2 тис крб. за літр, масло вершкове «Селянське» — по 55 тис крб. за кілограм. Обсяги — від одного літра чи кілограма до 5—6 тонн на добу. Можливе доставляння до місця призначення транспортом господарства за окрему плату». Треба розуміти, що це господарство, як і багато інших, на держзамовлення вже начхало, реалізує тваринницьку продукцію самотужки. А якщо пропонує й масло, то, очевидно, має власний міні-завод для його виготовлення (їх, попри фінансову скруту, часто методом бартерних угод нині купують у багатьох селах). А на державних молокопереробних підприємствах тим часом волають: немає сировини, ми перед загрозою зупинення. А там, дивись, і остаточного закриття.

І так — не тільки щодо молока. І м'ясо тепер багато хто з виробників воліє переробляти й реалізувати самотужки. Можливо, і до зерна та хліба справа дійде... А держава без хлібних ресурсів хіба може називатися державою? Незалежною і багатою?

Хто відповість? Керівники Мінсільгосппроду Мінекономіки, Мінфіну, Нацбанку? Чи не будуть вони звалювати причину один на одного?

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська областп.

З пошти

Навчений визначить «пріоритет» сам

Хто відповість за пограбування селянства — нашого годувальника? Хліб забрали, а й досі за нього не заплатили. А селянам треба ж якось жити, щось купувати. Приміром, одяг. Такий спосіб здавання хліба — це не держзамовлення, а держграбунок. Стало модно: тільки-но щось не так — відправляють уряд у відставку. Не у відставку його треба, а до відповідальності за скоєне. Прийшла весна, треба орати, сіяти, а настане час здавати хліб, то вже навчений селянин подумає, що з ним робити. І скористається він зі свого особливого «пріоритету». Бо вже нічим селянина не злякати — ні скороченням, ні технічною блокадою: вже до всього звик.

Микола ФРАНЧУК

за дорученням групи ветеранів.

Христинівка

Черкаської області.

Задарма більш нічого не здаватимемо

Ще на початку жовтня минулого року здали ми державі, хто скільки міг, картоплі, по 350 купонів за кілограм. До кінця року ціни змінювалися тричі, а може й більше, та нам гроші все не повертали. Немає довіри до місцевого керівництва за таке ставлення до нас. Якби ми здали ту картоплю на допомогу голодуючим, то не було б так образливо. Якщо й надалі не зміниться таке зневажливе ставлення до землероба, то державі доведеться нас розкуркулювати, бо добровільно, та ще й задарма, ми більше нічого здавати не будемо.

Олександр ДЕМЕНТЬЄВ.

Дослідне

Носівського району

Чернігівської області.

Всі на нараді у Звягільського

Вже давно подільські села не знали такої скрути, як сьогодні. Навіть тоді, як панувала натуральна оплата праці за вироблений трудодень, жилося якось легше. Бо за тих часів хоч колгоспи мали гроші і селяни дещо могли придбати собі через колгоспну комору. Тепер і в коморі порожньо, і в кишені колгоспника — самі дірки. Хоч трудяться люди не менше — від зорі до зорі, у поті чола.

Для пояснення ситуації наведу кілька прикладів, цифр. Найголовніше: ще з січня люди у селах не отримали зарплати, в окремих господарствах — ще з грудня. На 1 квітня в селах області не видано зарплати на 140 млрд. крб. Така ситуація склалася тому, що переробна промисловість не розраховується з селом. У свою чергу переробникам заборгувала держава. Тільки м'ясокомбінатам області сьогодні винні різні міста України та Росії за перший квартал 137,3 млрд. крб., молочній промисловості — 12 млрд., більше 10 млрд. винні споживачі сільськогосподарської продукції, розташовані на території області.

Ситуацію держава ускладнила і тим, що не повернула компенсації за будівництво шкіл, доріг, за утримання дошкільних та медичних установ, інших витрат на соцкультпобут. За цією статтею видатків борг перед Тернопільською областю на сьогодні становить понад 73 млрд. крб.

У нинішньому фінансовому році за бюджетним планом України на потреби соцкультсфери села виділено з потрібних півтора трильйона карбованців половину — 700 млрд. Це не так вже і багато. Але, за неофіційними даними, і ці кошти пішли не на село, а на задоволення шахтарських вимог.

У ще гіршій ситуації опинилася сільська будіндустрія. Для її нормальної роботи у поточному році області потрібно було б держкапвкладень у межах 600 млрд.крб. Звичайно, всі розуміємо, що таких коштів нині держава не знайде. Але ж і той виділений на 94 рік мізер (46 млрд.) до області не доходить сповна. У першому кварталі, наприклад, з розрахункових 15 млрд. ми отримали всього-на-всього 800 млн., тобто майже у 20 разів менше вже виділених коштів. Це призводить до банкрутства і розпаду будівельних організацій. Люди вже бригадами виїздять на роботу в Росію, хоч і в нас є до чого докласти рук.

Ситуація — хоч з області тікай. Двері не зачиняються, люди не просто вимагають зарплати, а скоро підуть на нас із вилами, а я нічого не можу вдіяти. Куди б не подзвонив у Київ: у Мінсільгосппрод, Мінфін, Мінекономіки, Кабінет міністрів, — завжди одна відповідь:

— Пішов на засідання до Звягільського.

От і подумалося: якби ж оте кожне засідання давало Україні хоч по купону прибутку, певне, ми б усі були вже мільярдерами. Не один раз говорив з в.о.прем'єра і наш представник Президента, висловлював він претензії й Мінфінові. Та все, як у пісок. Складається враження, що уряд нині від'єднався не тільки від Союзу, а й від власного народу. Живе сам по собі. То, може, вже нова Верховна Рада думатиме не про себе, а про всіх людей держави?

Анатолій КРИЦЬКИЙ,

заступник глави Тернопільської облдержадміністрації.

З простягненою рукою

живе сьогодні трудівник села Волині

У першому кварталі цього року за межі Волині — до Києва, Донецька, Херсона, Луганська, Одеси, інших міст України було відвантажено 2204 тонни м'яса і м'ясопродуктів, 180 тонн масла, 84 тонни сиру твердого, 117 тонн сиру плавленого... Одне слово, волинське село сьогодні відвантажує за межі області 40 відсотків м'яса і м'ясопродуктів, 20 відсотків молочної продукції з тієї кількості, що виробляє.

Але майже 90 відсотків сільськогосподарських колективів області не мають коштів, щоб розрахуватися із своїми трудівниками за вирощену продукцію. Підприємства м'ясної промисловості області не сплатили сільськогосподарським товаровиробникам 100 мільярдів карбованців, підприємства молочної промисловості — 30 мільярдів карбованців. Частину м'ясної і молочної продукції було відвантажено за межі Волині, яку, напевно, давно вже з'їли. Наприклад, Херсонський консервний завод заборгував волинянам 5,7 мільярда карбованців, м'ясокомбінат «Донецьк» — 3,4 мільярда, керченський «Потік» — 6,2 мільярда, івано-франківський шкірзавод «Тисмениця» — 4,3 мільярда, холодильники «Сімферополь», «Феодосія», «Луганськ» «Одеса» (разом) —12 мільярдів карбованців. Та що вже казати про тих, хто за межами Волині. Тут і своя луцька база «М'ясомолторг» не сплатила майже 24 мільярди карбованців. Місцева торгівля заборгувала сільському виробникові 25 мільярдів карбованців. Це за продукцію, яку давно вже продали, а на виручені гроші завезли сумнівної якості напої та жувальні гумки.

І що парадоксально в цій ситуації — на Волині є багато сільськогосподарських підприємств, які не мають кому здати вирощену на м'ясо худобу. Голова сільськогосподарського колективного підприємства «Рать» Луцького району Іван Федорчук поскаржився, що хоч сьогодні вони можуть здати 50 тонн яловичини і 10 тонн свинини. Але луцький м'ясокомбінат не приймає. Таких прикладів є чимало. А в магазині кілограм м'яса купити — проблема. Все це важко піддається нормальному розумінню. Але так живемо...

Василь ГРОМ,

начальник фінансового відділу облсільгоспуправління.

Луцьк.

А УРЯД НА ЧИЇЙ?

У ЦИВІЛІЗОВАНІЙ правовій країні селянин звернувся б до суду, адміністрація господарства за невиконання договірною стороною зобов'язань — до арбітра. Врешті-решт — страйк.

Чи хоч щось із цього арсеналу може взяти сьогодні для свого захисту український селянин? Непідготовлений юридично, залежний в усьому від голови колгоспу (нині — колективного сільгосппідприємства КСП) він апелює до голови чи до правління господарства. І собі ж на шкоду — це знає кожен, хто хоча б із тиждень пропрацював у колгоспі. Бо сьогодні, крім іншого, голова схоче — дасть тобі зарплату з тієї мізерної суми, яку «вибив» для колгоспу, а захоче — не дасть.

Страйкувати? Механізатори з села Педоси Погребищенського району Вінницької області незадовго до посівної спробували: виходили на робочі місця, але не працювали. Голова [illegible]спу з ніг збився, вимолюючи у районі [illegible]. Вимолив копійки, упрів, доки поділив їх, і то не всім перепало. Вприлі й самі механізатори, бо яке селянське серце витримає наругу над худобою і землею-годувальницею...

Гаразд, але якщо одна із сторін, що уклала договір чи контракт, не виконує своїх зобов'язань, то протилежна сторона цей контракт чи договір розриває. І крапка. Хоч на це право у сільгосппідприємства (колгоспу) є? Є! Держава їх обдурила, і з нею справи мати не варто. Але ж як бути, якщо продукцію — зерно, цукрові буряки тощо — уже давно їй здано... А молоко, м'ясо мусиш і надалі возити на молокозавод чи м'ясокомбінат, адже практично

Право

Дми, Іване, працюй та ще й апелюй!

більше нікуди? Хоч і знаєш — за нього платні швидко не дочекаєшся. Держава безсила.

Коли стало зрозуміло, що вона знехтувала інтересами селян і не готова розрахуватися з ними за зерно урожаю - 93, але підпирає час задобрити сільгоспвиробника здавати державі ще й цукрові буряки, Президент України 10 жовтня 1993 року видав спеціальний указ про розрахунки за поставки державі продовольства і сільгосппродукції. Чорним по білому там написано, що розрахунки між суб'єктами господарської діяльності за поставки сільгосппродукції здійснюються у вигляді передоплати. Якщо ж застосовуються інші форми р[illegible]хунків (згідно з контрактом , договором), т[illegible]разі затримки оплати за продовольство чи сільгосппродукцію понад сім днів постачальник має право стягнути оплату безакцептним порядком. Тобто, якщо, скажімо, колгосп здав на молокозавод п'ять тонн молока і впродовж тижня не отримав за нього платні, то він має право подати платіжку до банку, і той зобов'язаний стягнути з боржника кошти за молоко та пеню розміром 1,5 відсотка вартості продукту за кожний прострочений день.

Але й після цього керівникам сільгосподарств, котрі за наших порядків очікували чималих сум на господарських рахунках, тішитись не було чого. Суми і справді ростуть астрономічні. Але на папері у банку, адже переробні підприємтва — м'ясокомбінати, молокозаводи тощо, чия продукція залежується на складах, — коштів також не мають. Банк заносить сільгосподарство у картотеку — чекай своєї черги, доки з'являться гроші. Так КСП - колгоспи стали мільярдерами без копійки в кишені, а роботящі селяни, даруйте, голодранцями.

Апелювати до арбітражного суду? А чим оплатити держмито, послуги адвоката? Та й що це дасть, якщо наперед відомо, що відповідачі — підприємства й відомства — коштів не мають? Таких позовів я не знайшов ні у Вищому арбітражному суді, ні в окремих обласних. І нешвидко знайду. Бо де вже бідним колгоспам тягатися по судах з гігантом- монополістом — державою, якщо вони не можуть відстояти своїх законних інтересів перед початківцями—злодіюгами з вулиці, котрі також «доять» сільгосподарства.

Сказано: на зігнуте дерево і кози скачуть. Спровоковані неготовністю держави забезпечити село пальним, добривами, посівним матеріалом, сільські господарники змушені кланятись різним ділкам. А ті, скориставшись безвиходдю селян і їхньою юридичною безграмотністю (а де вона візьметься, якщо з трьох тисяч юристів в аграрному секторі зосталася половина?), уклали сотні лише їм вигідних контрактів, отримали від сільгосподарств мільярди карбованців передоплати — і шукай вітра в полі. Як то кажуть, з носом залишилася, наприклад, низка сільгосппідприємств Миколаївщини, котрі через колгосп ім. Леніна Баштанського району торік уклали з якоюсь філією «Ольвія» НВО «Орбіта» контракт на поставку 2500 тонн пального вартістю понад два мільярди карбованців. На київський рахунок «Орбіти» в Агропромбанку «Україна» колгоспники перерахували понад півтора мільярда карбованців. І досі — ні грошей, ні пального, ні «Орбіти» як такої. З подачі Баштанської прокуратури почався судовий марафон, фінал якого очевидний. У кращому разі колись вдасться повернути перераховані ділкам гроші. А як і хто відшкодує господарствам завдані цією аферою збитки майже на 35 мільярдів карбованців, враховуючи неотриману вигоду?

Для повного щастя селянинові залишилося ще влізти у судову тяганину. Уявляєте ситуацію? Не отримавши зарплати, сільські трудівники кинулись ватагами подавати в суд на адміністрації господарств, адміністрації у свою чергу заходилися позиватися з м'ясокомбінатами, молокозаводами, «Елеваторзернопромами», «Радгоспвинпромами»... Ревуть недоєні корови, вищать голодні свині, на полях замість пшениці і гречки пруть до сонця бур'яни, а селяни шукають у судах правди. Одне слово, перефразовуючи відоме прислів'я, у мужиків чуби тріщать, а пани у холодочку сидять. Ті самі «пани» з владних структур, котрі свого часу з екранів телевізорів плаксивим голосом виманювали у селян зерно, соняшник, цукрові буряки... і потайки роздавали грізні команди на місця: «Здати зерно! Здати!! Здати!!!»

Тоді в країні за традицією мало хто зважив на це «невеличке» порушення права виробника сільгосппродукції самостійно розпоряджатися своїм товаром. Певне, здавалося, що у тих, хто порушує ці права, благородна мета: нагодувати народ. Що з того вийшло, загальновідомо: ні прав, ні харчів!

Власне, харчі є. Вони псуються на численних складах, кажуть, масло там жовтіє ще з жовтня. Але всупереч елементарним законам ринку і здорового глузду (чим більше товару, тим він дешевший) на прилавках магазинів його немає, а якщо і є, то утридорога і тому ж селянинові недоступний.

Але задаймося запитанням: що змінилося у нашій країні з часу тих минулорічних окриків «Здай!»? А нічогісінько!

Знахабніла, інакше й не скажеш, держава в особі уряду, який виявився неспроможний дати лад готовій продукції, знову обставляє селянина прапорцями, наче загнаного вовка. Не вибачається, не відшкодовує невиплачену платню пальним, мінеральними добривами, насінням, а шантажує ними: якщо укладеш контракт чи договір з державою на сільгосппродукцію урожаю-94 — отримаєш пальне, добрива, насіння. «Гарантії» ті ж, що й торік. Ще восени Кабінет міністрів прийняв постанову № 929 про державний контракт і державне замовлення на сільгосппродукцію, сировину і продовольство на 1994 рік, розробив і орієнтовні держконтракт та договір.

Сподівань на найближче покращення бути не може. Свого часу Сталін, відбираючи в селян плоди їхньої праці на колгоспному лані, «подарував» їм, щоб не вмерли з голоду, право працювати у другу зміну у власних підсобних господарствах. Брежнєв удостоїв закликів до інтенсифікації цих господарств і подарував Продовольчу програму. А що дає селянинові незалежна, з натяком, на правову, Україна? Сьогодні сільський трудівник не має можливості навіть продати за людськими цінами теля чи порося, літр молока «продає» державі менш як за сміховинні 1500 карбованців, яке його діти у місті купують уже за 7—9 тисяч. Українські селяни, за винятком невеличкої групи фермерів, котрим удалося відвоювати у чиновників клаптики землі, отримали «право» самим шукати пальне, насіння, добрива і запчастини та «право» ходити постійно напідпитку, у в порваній куфайці та дірявих чоботах на босу ногу.

Але за будь-яких часів — сталінських, брежнєвських, горбачовських чи нинішніх — численна державна чиновницька рать і не думала віддавати селянинові право розпоряджатися власною продукцією на власний розсуд. Різниця хіба що у тім, що раніше грабували приховано, через систему закупівельних цін, створюючи враження, що селянин купує (а що мало грошей — не біда, більше виробляй, більше й матимеш!). А сьогодні це роблять зухвало: віддай, терпи, будуть гроші — заплатимо.

Тим і пояснюється нинішній феномен, коли державу процвиндрують направо й наліво і впоперек, а чиновницька рать як жила, так і живе присвистуючи. Бо чим більше державу обкрадають, тим глибше ця рать заради свого виживання запускає руку в кишеню. Не захистимо селянина від держави — не відстоїмо держави від крадіїв. І матимемо «те, що маємо».

Анатолій БЕНЬ.

Репліка

Готівкою за... туберкульоз

Через постійні неплатежі колгоспи й радгоспи Луганської області залишаються без готівки. Щоб хоч якось поправити справи, керівники багатьох з них виявляють ініціативу: господарства стали привозити до міста молоко й торгувати прямо з машин. Це молоко, за загальним визначенням, краще за те, що продають у магазині, і його швидко розкуповують.

Тож і не дивно, що підприємливі селяни почули багато добрих слів від міського населення на свою адресу. І ось мов грім серед ясного неба: з квітня вести таку торгівлю категорично заборонено.

Як пояснив начальник управління із захисту прав споживачів облдержадміністрації Борис Малик, перевіркою встановлено, що у 90 відсотків випадках продавали сире молоко без ветеринарного свідоцтва, без сертифікату якості, з брудних ємкостей. Завозили його навіть з тих господарств, де було виявлено туберкульоз великої рогатої худоби. А цією хворобою через молоко може заразитися й людина.

Ось як може позначитися на здоров'ї громадян невміння управляти фінансами країни з боку тих державних мужів, котрі мають це робити професійно, а не любительськи.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Хоч у космос худобу запускай

— Вигодував двох бичків і маю халепу. М'ясокомбінат їх не приймає, кооперація і дивитися не хоче — що робити, грець його знає. Жінка на фермі щодня, я на посівній — хіба на базар вирвешся?! Хоч у космос ту худобину запускай!..

— І ми не знаємо куди приткнути кабана...

— Що воно робиться? Чи світ перевернувся, чи начальство зовсім подуріло — у колгоспі нічого не платять і продати не можна... тьху!!

Не лише сільський дядько-хазяїн чухає сьогодні потилицю: куди йому подіти відгодоване поголів'я. У колективних господарствах теж запарка, котрої раніше не знали — бички перестоюють, втрачають вагу, корми тануть, як навесні сніг, а на м'ясокомбінат з худобою і не потикайся — холодильники забиті під зав'язку, немає збуту, немає грошей, немає нічого.

— Такої критичної ситуації, що склалася нині, я не пам'ятаю, — поділився проблемами директор Черкаського м'ясокомбінату Володимир Бабак. — Наш борг сільгосппідприємствам області перевищив 139 мільярдів карбованців. Водночас споживачі нашої продукції теж не розрахувалися з нами і не перерахували близько 46 мільярдів карбованців. Крім того, самих м'ясних консервів лежить у холодильниках комбінату на суму понад 100 мільярдів. Ось такі ми мільярдери без копійки в кишені. І хоча сьогодні можемо приймати сировину на переробляння, але хто її здаватиме без оплати?

Справді, здати вирощеного бичка, а натомість одержати не гроші, а квитанцію — охочих немає. Запропонувати інший спосіб розрахунку переробники не можуть: кредитів їм не дають, дотацій — і поготів.

Спробували відпустити продукцію промисловим центрам України за домовленістю, без попередньої оплати і... обпеклися. Донецька, Луганська, Дніпропетровська області вивезли продукції на кілька десятків мільярдів карбованців, а розрахуватися не поспішають. Коли черкасці почали нагадувати про борги — зовсім відмовилися від поставок.

— Сьогодні черкаські переробні підприємства мають нереалізованої м'ясної продукції майже 4 тисячі тонн. Такого залишку в нас ще ніколи не було, — поінформував заступник начальника обласного управління сільського господарства з питань продовольчих ресурсів та переробляння сільськогосподарської продукції Іван Собко. — Це все не виплачена заробітна плата колгоспників. У деяких господарствах її не одержують по 5 місяців. Тим часом Луганська область не повертає черкаським підприємствам 42, Донецька — 32, Дніпропетровська — 11,7 мільярда карбованців...

Не раз зверталися черкаські аграрники до Кабінету міністрів з діловими пропозиціями про те, як розрубати гордіїв продовольчий вузол. Зокрема, пропонували сплачувати дотацію не дотаційним областям, а тим, які виробляють, забезпечують себе та інші регіони продовольством. Цим стимулювали б розвиток міцних господарств і переробних підприємств, а не підтримували на плаву збиткові. Втім, на одній з обласних нарад пролунало, що уряд виділив-таки Донецько-Придніпровському регіонові близько 600 мільярдів карбованців для того, щоб розрахуватися з областями-годувальниками. Проте хитромудрі керівники згаданих областей замість цього перерахували кошти своїм сільськогосподарським підприємствам. Кожній дитині, як то кажуть, по свитині.

— Ми з успіхом і вигодою для себе могли б торгувати сільгосппродукцією з Росією, Молдовою, республіками Середньої Азії, — переконаний заступник глави облдержадміністрації, котрий відповідає за аграрну політику в області, Володимир Лук'янець. — Коли б не перекривало нам кисень оте незрозуміле співвідношення — 12,6 тисячі карбованців за 1 долар. Хто його змалював і з якої стелі — невідомо. Через це вся торгівля — тільки собі на збиток. Такою недалекоглядною політикою ми рубаємо під корінь сільськогосподарське виробництво...

Тривогу Володимира Лук'янця, учорашнього керівника великого сільськогосподарського підприємства, можна зрозуміти. Колись знамениті черкаські відгодівельні комплекси та й просто міцні господарства, котрі виробляють м'ясо-молочну продукцію, через безглузду аграрну політику і фінансове безголів'я перебувають у катастрофічному стані. Звести їх нанівець — для цього багато часу не потрібно, а відновлювати? Невже цього не розуміють наші керманичі сільського господарства? А коли розуміють, то чому спокійно споглядають? Може, це комусь вигідно? Хіба не знають, що навіть за статистикою споживання м'яса населенням нашої держави впало ледь не наполовину. Сім'ї з середнім достатком, по суті, смак м'яса вже забувають. А що вже казати про малоімущих. І це тоді, коли холодильники м'ясокомбінатів тріщать від нереалізованої продукції... Втім, як з гіркотою сказав один з керівників аграрно-промислового комплексу області, котрий оббив у столиці немало високих порогів, їхати сьогодні до Кабінету міністрів, щоб розв'язати нагальне, державної ваги питання, все одно, що до лісу поговорити з дубами, — результат такий самий...

... До міністерських портфелів деяких державних мужів нещодавно лягли омріяні депутатські мандати: може, м'ясний бум — то передвиборча стратегія?

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Що б це означало?

З метою фінансової підтримки АПК у рамках урядового кредиту виділено 2 трильйони карбованців, які спрямовані в основному на закупівлю пального, добрив, запасних частин та інших ресурсів. У березні під держконтракт селяни отримають ще близько 2 трильйонів карбованців...

...Встановлено тверді ціни на пальне. Господарства отримують його в середньому за ціною 4 мільйони карбованців за тонну.

...З метою подолання платіжної кризи уряд і Національний банк знайшли компромісне рішення. Воно дає змогу розпочати ліквідацію неплатежів, забезпечити ліквідність комерційних банків та реальний рух готової продукції до споживача. Це створить умови для виплати заробітної плати працівникам підприємств, зебезпечить надходження платежів до бюджету.

...Усі мають усвідомлювати, що прибуток, заробітну плату, фонди підприємства повинні заробляти в єдиний спосіб — реалізацією продукції.

З виступу в.о. Прем'єр-міністра України Юхима Звягільського на сесії Верховної Ради 23 лютого 1994 року.

Кримінальний тиждень

Злодії «спеціалізувалися» на церквах

Ще в лютому на Львівщині співробітники міліції затримали за крадіжку церковного майна з церкви села Андріївка Буського району жителів Житомирської області Я. і В. Встановлено, що вони скоїли ще понад 60 крадіжок з церков Львівської, Чернігівської, Рівненської, Київської та інших областей.

Розбійники з великої дороги

Близько опівночі на автодорозі поблизу Берислава Херсонської області четверо невідомих пострілом з пістолета примусили зупинити власні «Жигулі» пенсіонера К. Разом з ним у машині їхали троє громадян В'єтнаму, які нещодавно закінчили роботу за контрактом на Херсонському комбайновому заводі і чекають виїзду на батьківщину. Злодії, погрожуючи зброєю, відібрали у іноземців 280 доларів США і 1 мільйон рублів. Після цього вони від'єднали від машини причеп, який був завантажений носильними речами та взуттям на загальну суму близько 200 мільйонів карбованців, приєднали його до своїх «Жигулів» і зникли.

Шість легковиків на двох. Чи не забагато?

Працівники харківської міліції затримали двох нероб — жителя Первомайська на Харківщині К. та росіянина Л. Вони протягом минулого та цього року викрали у місті 6 приватних легкових автомашин. Два легковики вилучено, від решти залишилися запчастини.

На яку війну збиралися, полковнику?

У Чернігові затримано полковника запасу, колишнього заступника командира полку в Казахстані, а нині — директора малого підприємства П. У нього за місцем проживання вилучено 3 пістолети, 2 карабіни, 4 мисливські рушниці, 2 малокаліберні гвинтівки, 8 гранат, 19 тротилових шашок, 2 радіостанції «Віола», 17 електродетонаторів, 5 оптичних прицілів та понад 7 тисяч патронів до різної зброї.

* * *

Минулого тижня розкрито 161 тяжкий злочин, у тому числі 12 убивств, 6 заподіянь тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті, 5 зґвалтувань та 20 розбійних нападів. Викрито і знешкоджено 47 злочинних груп. У затриманих вилучено автомат, 9 гвинтівок, 12 пістолетів, 12 мисливських рушниць та обрізів, 5 одиниць саморобної вогнепальної зброї, 25 гранат, 360 снарядів від авіаційної гармати та тисячі патронів до різної зброї.

Вивлено 260 фактів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків. Припинено діяльність 35 злочинних груп наркоділків, порушено 329 кримінальних справ, у тому числі 63 — за збут. Затримано 485 осіб. Серед них 204 без певного роду занять та 15 жителів країн СНД. Вилучено 347,6 кілограма наркотичної сировини.

Спорт

Тільки результати

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 26 тур.

«Динамо» — «Волинь». 0:0. В. Головко (Дніпропетровськ). 5000.

«Дніпро» — «Торпедо». 0:0. В. Онуфер (Ужгород). 3000.

Кубок країни. 1/2 фіналу. Перший матч. «Таврія» — «Верес». 2:0. В. П'яних (Донецьк). 2500. Кунденок, 22 (1:0), Антюхін, 43 (2:0).

Першість країни. Перша ліга. 27 тур. «Нафтовик» — СБТС. 3:1. Михальов, 5 (0:1), Шуршин, 51 (1:1), Шуршин, 59 (2:1), Попович, 77 (3:1). **«Прикарпаття» — «Металург». 4:0.** І. Юрченко, 17, з пенальті (1:0), Іричук, 22 (2:0), Іричук, 33 (3:0), М. Юрченко, 50 (4:0). **«Скала» — «Евіс». 0:1.** Бугай, 70 (0:1). **«Закарпаття» — «Десна». 1:1.** Четверик, 25 (0:1), Гунтей, 52 (1:1). **«Карпати» — «Хімік» (Житомир). 3:1.** Первак, 63 (1:0), Бака, 64 (2:0), Карібов, 76 (3:0), Яневич, 84 (3:1). **«Динамо-2» — «Ворскла». 3:0.** Грицина, 23 (1:0), Грицина, 48 (2:0), Грицина, 79 (3:0). **«Дніпро» — «Поліграфтехніка».** 1:1. Постовой, 79, з пенальті (1:0), Чуйченко, 88 (1:1). **«Хімік» (Сіверськодонецьк) — «Кристал». 1:0.** Федющенко, 37, з пенальті (1:0), **«Сталь» — «Норд-АМ-Поділля». 0:0.**

Відбірковий матч чемпіонату Європи серед юніорів (вік гравців до 18 років). Україна — Нідерланди. 2:2. Львів. Стадіон «Україна». Суддя В. Богданов (Болгарія). Шишенко, 19 (1:0), Брунінг, 45 (1:1), Шевченко, 65 (2:1), Ваутер, 85 (2:2). Збірна України грала в такому складі: Кирнозенко, Анікеєв, Павлюх, Романишин, Доценко, Закотюк, Шишенко, Котюк (Паршин), Костюк, Воскобойник (Коваленко), Шевченко.

Баскетбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. Чоловіки. «Київ-Баскет» — «Корабел» — 77:67, 104:80, ЦСК ЗСУ — «Будівельник-Анаконда» — 58:100, 72:105.

«А я в попа обідала», — сирітка сказала

Однак ніякі доброчинні акції не вирішать всіх проблем дітей, які залишилися без батьківської опіки, якщо турботу про них не візьме на себе держава. Розповідає міністр освіти України Петро ТАЛАНЧУК.

— Петре Михайловичу, 5 квітня цього року Кабінет міністрів України прийняв постанову № 226 «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків». Чим викликано її прийняття, адже остання, прийнята 1987 року, надавала чимало пільг цій категорії дітей і підлітків?

— Нині старі урядові постанови про дітей-сиріт втратили чинність або не діють: змінилася структура державних органів, ліквідовано ряд відомств та організацій, органи освіти не спроможні подолати міжвідомчі перепони та забезпечити координацію зусиль центральних і місцевих органів державної виконавчої влади, органів місцевого і регіонального самоврядування на розв'язання нагальних проблем дитячого сирітства. Безпідставно закриті деякі дитячі будинки й школи-інтернати, підсобні господарства, погіршилася навчально-матеріальна база загалом.

— Скільки в Україні таких дітей?

— Щорічно органи освіти виявляють і беруть на облік близько 12 тисяч дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків. Лише торік за рішенням судів відібрано у батьків, позбавлених батьківських прав, 2768 дітей, а також відібрана у батьків без позбавлення їх батьківських прав 721 дитина.

І кількість таких дітей, особливо хворих, щорічно збільшується.

За оперативними даними, станом на 01.01.94 року в навчально-виховних закладах України перебувають 47,3 тисячі дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, під опікою — 42,6 тисячі, усиновлено 55,5 тисячі дітей.

— Переважна більшість таких дітей утримується у дитячих будинках і школах-інтернатах. Чи можна розраховувати на поліпшення умов їх утримання?

— Передбачається створити там умови, наближені до сімейних. Зобов'язано ряд міністерств і відомств, уряд Республіки Крим, обласні, міські державні адміністрації насамперед забезпечувати ці заклади матеріально-технічними ресурсами, обладнанням, транспортними засобами, товарами культурно-побутового та спортивного призначення, господарського вжитку, створювати і розширювати при дитячих будинках і школах-інтернатах підсобні господарства і цехи, забезпечувати першочергове виділення їм сільськогосподарських угідь.

Полтавська школа-інтернат для дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, мала власне чудове підсобне господарство із земельними угіддями, тваринницькою фермою, пасікою, діти пили парне молоко, їли мед, самостійно заготовлені овочі й фрукти. У канікулярний період школярі посильно працювали і оздоровлювалися. Нині діти цієї школи нічого цього не мають, бо з дозволу управління освіти обласної держадміністрації підсобне господарство із стаціонарними будівлями передане в оренду підприємливим людям...

— Не менш гостра проблема — оздоровлення цих дітей.

— Для літнього оздоровлення вперше у Державному бюджеті, зокрема на 1994 рік, цільовим призначенням передбачено 180 млрд.крб. Кошти будуть передані Незалежній федерації профспілок. У місцевих бюджетах передбачено 147 млрд.крб.

— Які пільги передбачено дітям-сиротам?

— Передбачається, як і раніше, єдиний квиток, який дає право на безплатне відвідування кінотеатрів, виставок, музеїв, спортивних споруд, безплатний проїзд у громадському (приміському) транспорті. Збільшуються асигнування на харчування та придбання м'якого інвентаря для вихованців з дитбудинків, шкіл-інтернатів на 10 відсотків порівняно з масовими навчально-виховними закладами.

Абітурієнтів з сирітського контингенту приймають до навчальних закладів поза конкурсом.

Учні професійних навчально-виховних закладів і студенти вищих навчальних закладів з дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, що перебувають на повному державному утриманні, отримують щорічну матеріальну допомогу у межах шести мінімальних зарплат.

Діти-сироти, а також ті, що перебувають під опікою (піклуванням), після закінчення або припинення перебування у державному навчально-виховному закладі, навчання у професійному навчально-виховному, вищому навчальному закладі, а також після проходження ними строкової служби в Збройних Силах України, позачергово забезпечуються впорядкованим житлом.

Обов'язкове особисте стр... вання дітей-сиріт і дітей, які з... шилися без піклування батьків.

Відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» допомога на дітей, які перебувають під опікою в сім'ях, щомісячно надається в розмірі 200 відсотків мінімальної заробітної плати на кожну дитину. Крім цього, згадуваною постановою передбачено на період навчання у загальноосвітній школі забезпечування цих дітей безплатною шкільною і спортивною формами, обідами, у вищих навчальних закладах і професійних навчально-виховних закладах — обідами й гуртожитком.

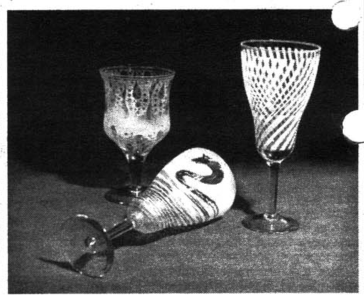

Вінниця. Професія градуювальника досить рідкісна. А якщо говорити про Віктора Андрійовича Драчука, то у цій сфері таких одиниці. Він спеціаліст найвищого класу. Робота, яку він виконує, вимірюється мікронами. І відхилення неприпустимі!

На виробничому об'єднанні «Аерогеоприлад» він заслужено користується великою шаною. Адже багато оптичних приладів, які випускає підприємство, не можуть обійтися без щонайточніше виконаної майстром роботи.

До техніки інкрустації на склі методом розкладання структури Віктор Андрійович ішов не один рік. Але наполеглива праця увінчалася прекрасним результатом і тепер для нього немає проблеми відтворити на склі будь-який малюнок, у тому числі і з півтонами.

Фото О.ГОРДІЄВИЧА (Укрінформ).

Таємницю фонду R розкрито

Подія відразу набула міжнародного масштабу

У Центральній науковій бібліотеці імені В.І.Вернадського Національної Академії наук України зберігаються великі маси літератури мовами народів, які живуть в Україні. Чималий тут, зокрема, фонд єврейської літератури. З відомих причин десятиліттями про це не писалося й не говорилося. Мало хто знав також, що буквально з перших днів діяльності Національної бібліотеки (тепер — ЦНБ) великих зусиль до створення єврейського відділу в бібліотеці докладали фундатори академії — українські вчені світового масштабу Володимир Вернадський та Агатангел Кримський. Навіть у найжорстокіші часи, коли сталінщина топтала все національне, в Україні була царина, де існував справжній інтернаціоналізм. Це — Академія наук. Ознака цивілізованої нації відбилась у самій структурі наукової установи.

У 1926 році тут було організовано кафедру єврейської культури, а в 1928-му перетворено її на інститут. Наступного року при Всенародній бібліотеці України (ЦНБ) запрацював відділ єврейської літератури.

Та час того українського відродження був, як відомо, недовгим. У 1936-му працівників згадуваного інституту відправили туди, де людей перетворювали на «табірний порох». Відділ єврейської літератури закрили в 1940-му. А потім — гітлерівська окупація. Загарбники вивезли з бібліотеки понад 800 тисяч цінних книг, у тому числі і єврейських. Та все ж основна частина фонду збереглася — самовіддані люди встигли вивезти до Уфи. Однак після війни відділ єврейської літератури, як, до речі, і відділ «Україніка», який розпорошили і закрили ще раніше, окремими структурними одиницями вже не значились.

Далі — задушлива ждановщина, насильницька компартійна лінія на «злиття націй», тобто жорстока русифікація. Хвиля нав'язаного «злиття» котилася аж до середини 80-х років, навіть перебудова не зупинила її: ідею відновлення відділу єврейської літератури при ЦНБ було вкотре відхилено.

Не тільки для громадськості України, а й для всього світу було таємницею, що ЦНБ — власник унікальної, найбільшої в Європі колекції єврейських книг, періодичних видань та рукописів — близько 170 тисяч одиниць. Фонд роками збирали сміливі й чесні люди. Не з їхньої вини ці скарби зберігалися у підвалах. Особливої шкоди літературі було завдано, коли розпорядженням відповідних органів було знищено каталоги. Останнє віконечко для світла було забито, і введення фондів у науковий та культурний обіг стало, по суті, неможливим.

І тільки в 1990 році з'явилася можливість створити групу для роботи з єврейською літературою.

— Це спільна історико-культурна спадщина єврейського та українського народів, — розповідає директор ЦНБ член-кореспондент АН України Олексій Онищенко. — Всі, хто збирав і зберігав цей фонд, можуть пишатися надбанням. Президія Академії в 1992 році прийняла постанову «Про наукове освоєння і введення в культурний обіг колекції єврейської літератури бібліотек АН України». Академія надала матеріальну допомогу, що й дало можливість розпочати впорядкування фонду, каталогізацію, відновлення, реставрацію.

Інформація про це швидко просочилася за рубіж. Працювати з фондом приїжджають відомі вчені з багатьох країн. З Ізраїлю надійшла пропозиція щодо співробітництва та допомоги. А Інститут фотокопій єврейських рукописів, що діє при Національній бібліотеці (вона є і бібліотекою Єврейського університету), висунув проект щодо зйомки зібрання рукописів на мікрофільми.

У декого це викликало тривогу. Мікрофільмування, мовляв, знизить вартість і значення зібрань. Після кількаразового обговорення, а також вивчення досвіду співробітництва Ізраїлю з іншими відомими бібліотеками українські вчені дали згоду. Тим більше, що ізраїльська сторона бере на себе левову частку витрат, а також зобов'язується допомагати в підготовці спеціалістів. Мікрофільми застережуть тексти на випадок пошкоджень. Та й на випадок крадіжок...

Фонд, що тривалий час був у підпіллі, позначено літерою R, що означає рідкісну книгу. Власне, знак можна розшифрувати і як «репресована» чи «реабілітована» література.

Не так давно директор ЦНБ побував в Ізраїлі.

— Ми уклали угоду, — продовжує розповідь професор О.Онищенко, — про відкриття Єврейської наукової бібліотеки в ЦНБ та Української наукової бібліотеки в Інституті історії, філософії й регіональних студій Єврейського університету в Єрусалимі. Передбачається також співробітництво у підготовці та підвищенні кваліфікації спеціалістів з юдаїки, видавничій діяльності та в багатьох інших сферах. Це, безперечно, сприятиме науковому співробітництву між Єврейським університетом у Єрусалимі та Академією наук України, розвиткові культур українського й єврейського народів.

Наталія СОЛОНСЬКА,
відповідальний секретар журналу «Бібліотечний вісник».

Volkswagen Group

по цене на 25% ниже «Жигулей» - АВТОМОБИЛЬ ŠKODA

- **Безопасность, комфорт, надежность, скорость.**
- **Гарантия в течение года.**
- **Сервисное обслуживание.**
- **Обеспечение запасными частями.**

Продажа со склада в Киеве. Любая форма оплаты.

А/О «НЕКОС» (044) 224-31-03, 224-11-53

Приобретая автомобиль «Шкода» Вы экономите на бензине и запасных частях

РИНОК від А до Я

ВСЕ ПРО РИНОК. ВСІМ ПРО РИНОК.
реформи-ринок-власність
приватизація-свобода вибору

щочетверга
20.30
канал
УР1

PAREX BANK

Мы ближе, чем Швейцария!

- ОТКРЫТИЕ И ВЕДЕНИЕ СЧЕТОВ — ТЕЛ. 221649
- МОМЕНТАЛЬНЫЕ МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПЕРЕВОДЫ В ЛЮБОЙ ВАЛЮТЕ — ТЕЛ. 225276
- КОНВЕРТАЦИЯ И ОБНАЛИЧИВАНИЕ ЛЮБЫХ ВАЛЮТ — ТЕЛ. 321341
- ПОКУПКА И ПРОДАЖА ВАЛЮТЫ ЗА УКРАИНСКИЕ КАРБОВАНЦЫ, КАЗАХСКИЕ ТЕНЬГЕ И БЕЛОРУССКИЕ РУБЕЛИ — ТЕЛ. 281483
- ЛЮБЫЕ ОПЕРАЦИИ С ЗОЛОТОМ — ТЕЛ. 273776
- КОДИРОВАННЫЕ СЧЕТА (ВОЗМОЖНО УПРАВЛЕНИЕ ПО ФАКСУ) — ТЕЛ. 331970
- ДОСТАВКА НАЛИЧНОЙ ВАЛЮТЫ — ТЕЛ. 223378

Главный офис: ул. Смилшу 3, Рига LV-1522, Латвия
Тел.: (013 2) 331970, 222291 Факс: (013 2) 215201
Телекс 161207 PAREX SU

Міжнародний Університет «Києво-Могилянська Академія»

оголошує прийом студентів на 1-й курс денної форми навчання на

факультети:

гуманітарних наук (напрями підготовки бакалаврів: історія, культурологія та археологія, релігієзнавство, філософія);

суспільних наук (напрями підготовки бакалаврів: економіка, політологія та державне управління, соціологія);

природничих наук (напрями підготовки бакалаврів: біологія, екологія, фізика).

Термін навчання — 4 роки.

Студенти, які отримають ступінь бакалавра, можуть продовжити навчання **за дворічною програмою підготовки магістра наук** з обраної спеціальності.

До вступного тестування допускають громадян без обмеження віку, що закінчили не менш як один курс будь-якого вузу;

середню школу чи середній спеціальний заклад (технікум, училище) з середнім балом не нижче: «4,5» — на факультети гуманітарних та суспільних наук, «4» — на факультет природничих наук, а також іноземні громадяни з аналогічною освітою.

Заяви приймають з 3 травня до 8 липня 1994 року включно.

До заяви вступники додають:

— документи про освіту або їх нотаріально засвідчені копії (для тих, хто вчиться у вузі, — залікову книжку або її нотаріально засвідчену копію);
— медичну довідку за формою 286-у;
— 6 фотокарток розміром 3 х 4 см;
— паспорт (подавати особисто).

10 липня проводиться тестування вступників

для визначення загального рівня гуманітарної, природознавчої та суспільнознавчої підготовки в обсязі програми середньої школи та володіння українською та англійською мовами, які є робочими мовами в УКМА. До тестування допускають вступників, які сплатили суму в розмірі **однієї мінімальної зарплати за станом на 3 травня 1994 року.**

Зарахування до Університету проводиться за конкурсом на основі результатів тестування. Посвідчення про зарахування видає приймальна комісія після подання до бухгалтерії документа про сплату за перше півріччя навчання, розмір якої становить 12 **мінімальних зарплат за станом на день сплати.** Плату можуть вносити як спонсори (підприємства, господарства, установи, організації і т. ін.), так і особисто вступник. За успіхи в навчанні призначають стипендії, зокрема й персональні та іменні, а також гранти. У разі потреби студентів з інших місцевостей забезпечують гуртожитком.

Докладнішу **інформацію** про організацію тестування, зарахування та навчання в Університеті «Києво-Могилянська Академія» **можна дістати у приймальній комісії,** яка працює з 1 **березня за адресою:**

254070, Київ, вул. Сковороди, 2, корпус 1, кімната 1-127 (1-й поверх), тел. 416–60–22.

Предприятие «Экзотика» предлагает новые, экспортного исполнения, автомобили ВАЗ следующих моделей:

ВАЗ 21043 (1500)	5400 долл.США
ВАЗ 21053 (1500)	4700 долл.США
ВАЗ 21074 (1600)	5500 — 5600 долл.США
ВАЗ 2108 (1300)	4500 долл.США
ВАЗ 21093 (1500)	6500 долл.США
ВАЗ 21099 (1500)	7200 — 7400 долл.США
ВАЗ 21099 (1300)	6600 — 6800 долл.США

Обращаться: тел. (8-01254) 22939, 61491.

Факс (8-01254) 67903.

Адрес: ул. Смелинес 2ц, г.Паневежис, Литва 5300.

ОРГАНІЗАЦІЯ РЕАЛІЗУЄ:

АВТОМОБІЛІ МАЗ;

ТКАНИНИ НАПІВШЕРСТЯНІ КОСТЮМНІ ВИРОБНИЦТВА МІНСЬКОГО КАМВОЛЬНОГО КОМБІНАТУ.

ЦІНИ ПОМІРНІ.

Телефони (04744) 55180 і 52254.

Співробітництво

Фінансовий стан контролюватимуть комп'ютери

У посольстві США в Києві відбулося підписання меморандуму про взаєморозуміння щодо проекту розвитку сучасних комп'ютеризованих засобів організації фінансової системи та управління в Харкові, Тернополі та Львові. Документ підписали посол США в Україні Уільям Г. Міллер та директор Агентства з міжнародного розвитку (АМР) Терренс Дж. Макмен, з української сторони — представники владних структур названих міст. Метою програми, на яку АМР виділяє 9 мільйонів доларів, є підтримка демократичного самоврядування і ринкових реформ.

Проект розрахований на два роки і є доповненням до меморандуму між урядами України та США від 10 листопада 1992 року про співробітництво у галузі створення земельного та житлового ринків, покращення системи міського фінансування та управління. У кожному з міст для визначення пріоритетних напрямів роботи, розроблення робочого плану й моніторингу разом з нещодавно сформованими місцевими дорадчими комітетами працюватимуть на постійній основі радники із США. Інформацію про втілення цих експериментальних програм надаватимуть іншим зацікавленим містам України. У разі успішної співпраці з Харковом, Тернополем та Львовом АМР сподівається поширити проект на інші міста України.

Згідно з меморандумом про співробітництво вже виконують й інші проекти, спрямовані на прийняття нового земельного кодексу, законів про національну політику щодо житла та приватних квартир, а також вартості житлових комунальних послуг.

Тарас ПЕТРІВ.

Історія

ПАМ'ЯТЬ НЕЗНИЩЕННА, ЯК ЖИТТЯ

Минулої неділі з раннього ранку в усіх вірменських церквах та храмах дзвонили дзвони. І не тільки в самій Вірменії, а й по всьому білому світу, куди доля порозкидала вірмен. Цей траурний передзвін — на помин невинно убієнних понад 1,5 мільйона співвітчизників Західної (Турецької) Вірменії у квітні 1915 року.

У цей день в Єревані сотні тисяч городян разом з керівниками країни, представниками дипломатичних місій, акредитованих у республіці, в скорботному мовчанні піднялися на узвишшя Ціцернакаберд до меморіального комплексу пам'яті жертв геноциду. Знищення вірмен у Туреччині залишається однією з найкривавіших сторінок в історії нинішнього століття. Їхні нащадки не лише пам'ятають, а й свято шанують пам'ять жертв і водночас борються за визнання історичної правди. Відтоді практично в усіх країнах світу, де є хоча б невелика колонія вірмен, функціонують комісії «Ай дата» («Вірменського суду»). Їхня діяльність спрямована на визнання світовим співтовариством геноциду 1915 року. За ці роки написано чимало книг і зібрано тисячі документальних матеріалів про трагедію народу. Кілька років тому факт геноциду було визнано й засуджено Європарламентом. Багато в чому з цієї причини Туреччину, що досі заперечувала різню, не було прийнято до Європейського Союзу. Резолюцію про визнання геноциду неодноразово обговорювали і в конгресі США, де, до речі, 20 квітня цього року з ініціативи Е. Кеннеді та інших конгресменів і сенаторів було відзначено як День пам'яті. Плановано, що в Державній думі Росії незабаром відбудеться обговорення питання про визнання й засудження геноциду вірмен в Османській імперії. Найбільші фракції думи — ЛДПР, «Вибір Росії» — уже висловили своє ставлення до цього питання.

Історію не перепишеш, не викреслиш з неї жахливі сторінки. А поки стоїть біблійна гора Арарат, то і країна, і народ житимуть і пам'ятатимуть про дні минулі.

Віген САРКИСЯН.

Єреван.

Вістки з діаспори

Старі не можуть, а молоді не хочуть

В українських громадах США триває дискусія щодо подальшого існування організованих структур українців у цій країні. За даними торгорічного перепису населення США, українською мовою в сімейному колі спілкуються 96 568 американців, хоча в США мешкають близько двох мільйонів осіб з українським корінням. Якщо батьки-українці кажуть про американців «вони», то молодь уже воліє говорити «ми». До того ж молодь неохоче береться за громадську роботу, в той час коли літні люди відходять від активної участі. Виняток становить Вашингтонська група — це об'єднання молодих людей українського походження, які працюють на державній службі.

Отже, нинішня ситуація у Сполучених Штатах спонукає зберегти набутки американських українців шляхом активного залучення до організованих структур представників нової генерації, про що повідомив заступник голови Українсько-американської координаційної ради Євген Стахів.

Поміч школам

Фонд допомоги школам України засновано при Координаційному комітеті допомоги Україні, інформує українська щоденна газета «Свобода» (США). Фонд тісно співпрацює з Міністерством освіти України щодо запровадження в школах основ національного та християнського виховання. Він активно прилучився до видання читанок для перших—четвертих класів. Завдяки фонду друкується «Історія України» Д.Дорошенка, призначена для сьомих та восьмих класів, а також готується до друку тритомна «Хрестоматія української літератури XX століття».

Такий депутат у парламенті залишився один

Про брак політиків українського походження у найвищих ешелонах канадської влади продовжує писати тижневик «Україна і світ». У парламенті Канади — лише один українець Олесь Киндій. Він очолює Асоціацію канадсько-українських парламентських зв'язків і збирається балотуватися у статусі незалежного депутата на наступних парламентських виборах, а за основу своєї передвиборчої програми ставить права людини та сприяння Україні в її виході на міжнародну арену.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 312202.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311079.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».